

Съобщение за пресата

Люксембург, 12 април 2016 г.

Намаляване на замърсяването с хранителни вещества в Балтийско море — според одиторите на ЕС напредъкът в тази посока е ограничен и липсва амбиция

Съгласно нов доклад на Европейската сметна палата действията на ЕС за намаляване на замърсяването с хранителни вещества в Балтийско море имат ограничен ефект. Одиторите установиха, че в плановете на държавите членки липсват амбиции и подходящо разработени показатели. Инвестициите в инфраструктура за отпадъчни води са само частично ефективни, мерките в областта на земеделието не съответстват на мащаба на проблема, а допълнителните ползи от Стратегията на ЕС за региона на Балтийско море е трудно да бъдат оценени.

Балтийско море е едно от най-замърсените морета в света. То граничи с осем държави членки на ЕС (Дания, Естония, Финландия, Германия, Латвия, Литва, Полша и Швеция), както и с Русия.

Общият принос на ЕС за проекти в областта на събирането и пречистването на отпадъчните води в петте държави членки, граничещи с Балтийско море, възлиза на 4,6 млрд. евро в периода 2007—2013 г. Мерките за развитие на селските райони в осемте държави членки, граничещи с Балтийско море, в т.ч. мерките за опазване на водите, възлизат допълнително на 9,9 млрд. евро. Освен това в периода 2001—2014 г. ЕС е съфинансирал проекти за подобряване на качеството на водите в Русия и Беларус на стойност почти 50 млн. евро.

Одиторите посетиха три крайбрежни на Балтийско море държави членки (Финландия, Латвия и Полша) и извършиха проучвания във всички останали държави членки, граничещи с Балтийско море. За подпомогнатите от ЕС проекти в Русия и Беларус беше извършена документна проверка в Европейската комисия. Одитът потърси отговор на въпроса дали действията на ЕС са били ефективни при подпомагането на държавите членки да намалят притока на хранителни вещества в Балтийско море. Общото заключение е, че напредъкът е ограничен.

„За да се подобри качеството на водите в Балтийско море са необходими по-целенасочени действия и по-тясно сътрудничество с Русия“, заяви Ville Itälä — членът на ЕСП, отговарящ за изготвянето на доклада. „Чистото Балтийско море е мечта за почти 100 милиона души. За да може тази мечта да бъде постигната, засегнатите държави следва да използват много по-пълноценно правомощията, с които разполагат.“

Одиторите посочват, че най-големият замърсител на Балтийско море е селското стопанство, а основните проблеми са свързани с недостатъчните действия и лошото им насочване. Например в Полша само 5 % от територията са определени като „уязвими на замърсяване с нитрати зони“, което означава, че интензивните мерки за опазване на водите не се прилагат върху достатъчно голяма площ. От друга страна цялата територия на Финландия е определена

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата.

Пълният текст на доклада е публикуван на www.eca.europa.eu

Пресслужба на ЕСП

Mark Rogerson – Говорител

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Служител в Пресслужбата

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L - -1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

като уязвима на замърсяване с нитрати, което означава, че интензивните мерки не са насочени към зоните, където са най-необходими. Одиторите посочват също така, че изискванията по агроекологичните схеми не винаги са достатъчно строго.

Въпреки значителния размер на финансирането от ЕС за проекти за пречистване на градските отпадъчни води, прилагането на Директивата за пречистване на отпадъчните води е закъсняло, а Европейската комисия не е извършила навременно проследяване на изпълнението. Все пак притокът на хранителни вещества от градски агломерации е намален.

Съфинансираните проекти в Русия и Беларус също са разходно-ефективни. Изпълнението обаче е бавно, а проектите са прекалено малки, за да посрещнат съществуващите нужди. Например нивото на замърсяване с хранителни вещества от град Калининград е второ по големина след Санкт Петербург, но не е бил завършен нито един от проектите за опазване на водите и за екологични услуги, одобрени за Калининград през 2005 г.

Одиторите отправят редица препоръки към държавите членки и Европейската комисия. Комисията следва да:

- изисква от държавите членки да определят по задоволителен начин уязвимите на нитрати зони,
- извърши по-бърза оценка на съответствието с Директивата за пречистване на градските отпадъчни води,
- насърчава проекти, които имат за цел намаляване на количествата хранителни вещества в Балтийско море от Русия и Беларус.

Държавите членки следва да:

- насочват агроекологичните схеми към районите, където тяхното въздействие върху намаляването на количествата хранителни вещества е най-високо,
- установят изисквания за програмите за действие по отношение на нитратите въз основа на най-новите изследвания,
- планират и изграждат своята инфраструктура за отпадъчни води възможно най-ефективно.

Бележки към издателите

Еутрофикацията е процес, който възниква, когато във водните обекти навлиза излишък от хранителни вещества, основно в резултат на човешка дейност — главно азот и фосфор. Високите концентрации на хранителни вещества водят до интензивен и потенциално токсичен цъфтеж на водорасли. Тъй като Балтийско море е свързано със Световния океан чрез тесни и плитки канали, възможно е водите в него да не бъдат обменени за период до 30 години. Това улеснява натрупването на азот и фосфор, което може да причини здравословни проблеми у хората, рибите и животните, както и да замърси езерата, реките, водните басейни, потоците и влажните зони.

Целта на Рамковата директива за морска стратегия от 2008 г. е да гарантира, че морските води на ЕС ще достигнат добро екологично състояние до 2020 г. Според тази директива държавите членки следва да си сътрудничат на ниво региони и подрегиони, за да постигнат целите на директивата, като използват например, когато е практически възможно и подходящо, структурите, които вече съществуват в рамките на регионалните морски конвенции.

За Балтийско море съответната конвенция е Хелзинкската конвенция (управлявана от Хелзинкската комисия (HELCOM) и нейният План за действие за Балтийско море, който изисква от участващите държави да намалят притока на хранителни вещества в Балтийско море.

През 2009 г. Европейският съвет прие макрорегионална стратегия (Стратегията на Европейския съюз за региона на Балтийско море), която по-специално има за цел да стимулира опазването на околната среда, включително намаляването на притока на хранителни вещества, посредством насърчаване на засилено сътрудничество между съседните държави и намиране на новаторски решения.

На нашия уебсайт можете да намерите фотографии с висока резолюция, които могат да бъдат използвани при посочване на източника. Еутрофни морски води. Източник: HELCOM, снимка: Samuli Korpinen.

Специален доклад № 3/2016 „Борба с еутрофикацията в Балтийско море: необходими са допълнителни и по-ефективни действия“ е публикуван на 23 официални езика на ЕС.